

Womhaj Bóh!

Czytło 42.
16. okt.

Łétnik 2.
1892.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy łobotu w Šmolerjez knihiczišczerńi w Budyšcinje a łu tam dostacź sa šchtwórtlétnu pšchedplatu 40 np.

18. njedzela po śwj. Trojizy.

1 Kor. 1, 5: „Ja dźakuju ło swojemu Bohu, so wy pšches njeho w wschém scze wobohaczeni, na wschej wuczbje a na wschém pšnaczu.“

Štelko cźłowjetow steji jeniczy sa tym, so chzedza ło wobohacizej. Š tym šhubja swoju duschu. Wona je pšchedata na swonkowne wězy, ło pšchego bóle wot Boha wozufobni a šhubi swoju móz. Nutsčowny cźłowjet wotemrje wěrje, hdyž na czašne kubło swoje dowěrjenje staji. Wón njekłuzi wjazy Bohu, ale šwětej; wón njeje wjazy žiwny sa šchescziansku pošluchnošc, ale sa kniczomnu sachodnošc. Wón we wschém to swoje pyta, niz pak Boha; wón wiša na pjenješach abo na lóšchtach, niz pak na šbózniku. Duž tón Anješ praji, so lóžšcho kamel pšches jehline wucho pšchěndže, hacž so bohaty do Božeho kraleštwja pšchěndže. Wón tajkich bohatyh mēni, kiž łu wot Boha wotpanyli, dokelž łu š lubošcju š swětej lubošc š Bohu šhubili. Šswjaty japoschtol pak pišche na Timotheja: Tym bohaty w tym nēczišchim šwěcže pšchifaž, so bychu njebyli wyšoko smyšleni, tež ło njespušcželi na njewěšte bohastwo, ale na žiweho Boha, kiž nam bohacže dawa wschelke wězy wužiwacž. (1 Tim. 6, 17.) Šhudym pak pšchiwola wón: Wulki dobytk pak je, šchtóž bohabojašny je a došcž ma na tym, šchtóž jemu Bóh da, pšchetož my nicžo na šwět pšchinješli nješmy, a je šjawne, so tež nicžo š njeho wunjescž njebudžemy. (1 Tim. 6, 6. 7.)

Tole rēczi šwjaty japoschtol wošebje š hudym wo wobohaczenju. Wón ma to sa nadawš wscheje mozy a

wscheje šhudoby, so wonej naž wobohacizej. Tola niz kubło tuteho šwěta, ale wjele wjazy Šhryštuš dyrbi našche bohastwo bycž. Wón je jeniczi wěrnny poškad našchich wutrobom. Korintiška wošada wobštejesche š wjetscheho džela š najšhudšchich ludži. Tola po duchu bēchu najbohaczišchi a šwjaty Pawol móžesche jich šhwalicž: „Ja ło dźakuju swojemu Bohu, so wy pšches njeho scze we wschém wobohaczeni.“

Šnada Boža wobohaczi naž. My ju dostanjemy w Šhryštušku Jesušku pšches wěru. Mamy-li Jesuška lubo, a wotpoložimy-li pšchego š nowa hrēch a džeržimy-li šlub š Bohom w dobrym šwědomnju, dha počnje našcha wěra bycž šwětlo we wutrobje a poškad našchego žiwjenja. Wona budže pšchego pošnišcha, wobštajnišcha a bóle džēcžaza. My šrosčemy potom šnutsčownje bóle š Božim šłowom a dowěrimy ło wěšczišcho jeho šlubjenjam. Boža lubošc je nam twjerdy šakož našchego žiwjenja, jeho šczerpnošc našcha nadžija a wscho, po cžimž ło našchim duscham štyšta, je nam w njebjeskim Wótzu wobradžene. Niz wěrnno: ta duscha, kotraž je swojeho Boha w Šhryštušku wěsta, je ło wobohacžila na šwětle, mērje a wješelu?

Alle š wobšhada se šbóznikom šrosčže hišcže wjele hinaschego bohastwa našchim wutrobam, našchim domam a našchemu žiwjenju. Šrosčže š teho najprjedy lubošc. Wona budže w wschědnym wobnowjenju a wobroczenju wot sachodnych wězow pšchego wjetscha, móžnišcha a bóle džělawa; wona napjelnjuje našche myšle, šłowa a štutki. Cžłowjet, kiž móže wopravdže lubowacž, je bohaty; šchtóž pak žaneje lubošcže we wutrobje nima, tón je šhudny pšchi

wšchěch swojich semskich kublach. S wěry pak pschindže tež ponižnosć. Směješ wjele mjenje starosćow a njeměra, hdyž chješch pschezo prawje mały bycz psched Bohom a psched tobu. Spokojnosc a ponižnosć stej bohařstwo, kotrež nam bohaczi sawidža. Bósnaj pschezo hłubšcho swoju niskość, so nicžo njejsy a so masch wscho s hnady. Tak hłuboko pak hacž so w ponižnosći sakorjenisch, tak wyško budžesch horach roscž. Budžesch bohaty na modlitwje, na sahorjenju sa jeho kraleřstwo a na nutrny m dostatku twojeje dusche s tym Anjesom.

Tak so psches Jesom Ahrysta we wschěm wobohacžimy „na wschěj wuczbyje a na wschěm pónacžu“. Jesuša pónacž je wschěm se sbožom, kóždy džen roscž a pschiběracž w tym pónacžu, so bjes Jesuša žaneho měra a žaneho troschta w žiwjenju a w smjerczi nimam, so je sžerženje towarřstwa s nim psches Bože słowo, modlitwa a swjaty sakrament moja najwažnišcha naležnosć w tutym časju, to je najwěščišče a najkrafnišče bohařstwo.

Tón njeje bohaty, kiž ma wjele, ale tón, kiž nicžeho njetrada. Tak dolho, hacž hiščcže skoržimy a sdychujemy, našcha křudoba hiščcže psches Anjesowe bohařstwo dopjel-njena njeje. A to tola dyrbi bycz. „Na nicžim ja nusu njesměju!“ (Ps. 23, 1.) Krafne sľubjenje! Kraf daloko smy my hiščcže wot njeho. A tola dyrbimy tež my jo sħonicž. Wšcha njespokojnosć, wšcha starosć a sřudoba dyrbi so s našcžeje dusche sħubicž a polne žohno-wanje a bohařstwo hnady dyrbi naš napjelnicž. Ach, hdy dha budže to, hdy dha, kaž wuczomnižy na Anjesowe praschenje: „Scže wy tež hdy nusu měli?“ wotmolwimy: „O Anježe, nihdy žaneje!“ Potom, lubowani pschecželjo, hdyž my so psches lubeho Jesuša na wschěch tych kublach bohacžicž damy, kotrež je nam pschinješł, a wón sam našcže jenicžke bohařstwo, kubło a samoženje budže.

Duscha, sħto so prózujesch
We tych swětnych wězach tudy?
Wěcznych kublow sabudžesch,
Lubujesch te hrosne brudy;
Pytaj Anjesa Jesuša,
Wšchitko druhe njepomha.

Michal Samjencž, knježich čzeladnych duchowny sařtarar.

Powjedańcžo wot Ahsfelda.

(Na sěrbstki wot A. Skr.)

2. Anjes Jurij Sahrodka.

Jako mój wobaj hiščcže do šchule křodžachmoy, — nětkle je to na wschě pól sta lět — bě jowle na knježim dworje Jurij Sahrodka sa najeńka. Wo nim dyrbjy wam wo přenim swoju wěz wupowjedacž, pschetož kajfejž tam na kěrchowje taj wobaj rowaj jedyn pódla drugeho ležitaj, tajkej bliskej běschtoj sěbi taj wobaj, kiž tam ležo spitaj, hižo jowle sa žiwjeju.

Anjes Sahrodka bě sa swoje mlode lěta daloko wokoło po swěcže pobyl a bě wuczeny muž. Wón a našch njebohi knjes sařar běschtaj dobray pschecželaj. Našch knjes najeńt bě wulki a sħlny muž, sřosčeny, kaž mloda jědlicžka. Wosdžišcho je jeho Wóh luby Anjes trochu sěschiwil. Nahlisčeho muža, hacž kajkiž Sahrodka sa mlodeho bě, čłowjek lědy hdyje poděndže. Sdyž bě so tón hdy rosnjemdrič, tehdy budžichmy my mlodži najradšcho wšchitžy kaž sakraschene mysche do swojich dđerow sačžekli. (Našch nan bě pola njeho na knježim dworje sa mlóžka, — naš dječzi je sěbi wón na knježim dworje wšchitke wulke woczahnył.) Bě pak so knjes najeńt sašo wusměrowač, bě pola njeho sašo wscho wudobryjene. Našch nan to dawno hižo wjedžišche. Gusto nam wón doma praji: „To wšchak nikomu nicžo njewadži, hdyž so našch knjes druhdy trochu saphri a swojich ludži wuřwari. Sa to wón nam mlóžkam, hdyž nam našchu mřdu s wuřwacžimy

žitom wupřaczi, kóždemu jeho měru s křopom pschiměri.“ Pola njeho mějachy so wšchitžy ludžo dobro. So měli woni swoje dobre jěcž a picž, sa to so wón swěru starasche. Žanej mamšelli njebudžich chžyl radžicž, so dyrbjaja čzledži něschto hubjene a nje-šłodne jěcž podacž. Wón měješche spochi to słowo na jashku: „S čimž dyrbjja moji ludžo so sěžiwicž, to dyrbi našch jedyn s nimi soču jěcž móž.“ — Junu bě jena mamšella čzledadnym hubjene a sažene woczče mjašo s běnym kařom nawarika, wón pak bě wo tym sřadžu něschto wuřwonil. Na jene dobo bě wón pschipořdnju pschi wobjedže w deleńžy, jako tam tu jědž na blido stajichy, duž ju powopta a so pódla wšchón satšchafny. Na to da hnydom swojej mamšelli prajicž, so dyrbi sama sěm pschincž. Ta pak dyrbjješche so s džómkami soču sa blido sħynčž. Duž jej knjes sam s wulkej křizu na jejny taler tu jědž nakida a praji: „Tole wšchitko mi nětkle s talerja sama wužer!“ Jako pak wona to njesamóh, je ju wón pschede wschěmi holzami dele docžinil. Nasajtra pak bě wona křětsje swoju stromu s dwora wuczahnyła.

Jeho žona njeje so mólka w swojich mlodych lětach storo-wo nicžo pschi hospodarjenju postaracž, dofelž bě spochi křorowata, kaž je mi to njeboha stara Mlónkoma wupowjedala, kotraž bě tehdy na knježim dworje sa horienzu. — Sa to pak sěbi tež knjes Sahrodnik wot swojich ludži něschto žadasche. Džekacž dyrbjachy jemu wšchitžy křětsje, jara a wjele. Wotrocžkam husto wschě hłošy na hłowje hwiřdachu, hdyž wón s nim psches polo pschilecža. S mlóžkami wšchak tež nicžo hinař njebě. Njeběchu jemu woni wotwač wšchón čžisty wumłóžili, wša sěbi wón sam žyru do horschcžow a wumłóžči wěcže kóždžicžke sornjeschto, kiž hiščcže něhdyje w žanej křóřžy pschekhowane tečješche. Rohož pak bě wón druhdy lěnjeho nadeschot, tajki dyrbjješche s jeho dwora won. Radny pak ničto wot njeho s jeho dwora njecžehnjješche, pschetož wón ženje žaneho sħorjeneho abo wosľabnjeneho a sestarjeneho njewopuschcži. — Wu žadny wotrocžk abo žana holza s jeho dwora s křětki wupřichowjedžena, a njesaklincža s křětki wscho tajke, kajfejž budžišche dyrbjajo po prawom s nim abo s nej bycz, tehdy tajki pschi nim žanu dobru křiwiku wjažy njeměješche. Tajkich wón wěcžnje wuřwari: „Sańbuj so, ty nješchwarny křadla abo ty, hrosne nješchmane holczisko, tebe njeduschnika dla našch jedyn storo wjažy se žanym dobrym swědomnjom kemschi dóńcž njemóže. Wje je hańba, so mam tebe, tajkěhole nješchmaneho čłowjeka, soču bjes mojimi ludžimi.“

To tež bě wěrnó. Našcha macž je nam husto powjedala, so měješche knjes w Božim domje w swojej iřtwicžy swoj stól stejó, a so na nim sědžo dele do žyřtwje hladasche. Jako so něhdy jena jeho sľužomna, Miklawšcžej Lejna, da wotpschipowjedžicž, ale njecžestna, je so wón tsi njedžele sa soču na swojim stole sědžo psched ludžimi pschekhowač, tak jara jeho to mjeršasche. Sa njewěm, hacž so dženka žadny něcžišchi najeńt na to tež takle samjersy. Nětkle wšchak je tu wšchudžom wscho hinasche.

Tamle horka w knježej saħrodže tu nowu křěžu wy sñajecže. Nowa wšchak wona dawno žana wjažy njeje, ale je hižo stara. Delka je sa młoko wutwarjeny wjelb, horka je rjana stwa. Do teje wón kóždy džen dopořdnja dóńdže, přjedy hacž swoje sñedanje wuži. My mlodži smy sěbi husto prajili: „Schto tež to ma wón tam čžinicž?“ Žadny wotrocžk a žadny roboczjan nam njewjedžišche nicžo wo tym prajicž. W tutej stwje dyrbjješche jeho kóždy wscheho na pokoj wostajicž.

Něhdy bě něchto s křwatom na konju do dwora pschihnač s listom wot jeho sočry, a tónle list je jemu dyrbjaj Mlóblež. Bětr horje do iřtwy donjesčž. Bětr bě sěbi myšłil, so hagle nje-trebač do jeho duri sakřapnyčž, dofelž bě tón list s křwatom pschipořšlany. Duž wuhlada, jako do iřtwy stupi, so tam jeho knjes sědžo čžitasche a měješche psched soču wotewrjenu wulku rjanu bibliju je sľěbornymi róžkami, swoj kłobuk pak měješche s hřowny sčžehnjeny na blidku ležo. Nětkle wjedžachmy, sħto tam wón kóžde ranje čžinjješche, a mějachmy nětkle psched nim wjele wjažy hrosy. Sdyž wón tam lutki sam horje do iřtwy dječšche, hladachmy wšchitžy s čžicha a s čžescžu sa nim. Sdyž wobladachmy, so našch knjes tamle horje do iřtwy dóńdže, dofelž chžyšche so na Božim słowje natwaricž, bě nam spochi, kaž byl sěbi kóždy wot našch sam swoj staw s biblije wucžitač.

Tón pak móžješche tola na swojim konju hanjecž; kaž džiwi wětr wón čžerješche, a na hońtwje bě wón, kaž byl Mlímrodej do šchule pohodžil. Spochi bě wón, hdyž na hońtwu wuńdže, swoju na žolčž juricžku woblecženy, a sajecžki jeho hižo wot našdala swajachy. Junu dyrbjach s nim soču na hońtwu dóńcž, a dyrbjach

wot njeho selsatšelane sajazy sa nim nošycz. Tehdy bē jeho wuj pschi nim na wopytanju. Jako bēchtaj wón a jeho wuj dołho wołoko pobēhałoj a žaneho sajeczka njenadeschłoj, praji jemu jeho wuj: „Surjo, jeli šo njechascz žanu hinaschu draštu woblez, hacz tule šwoju na žolcž jupiczkę, njeńdu s tobu ženje wjazy šobu na žanu hońtwu. Tebye wschē sajazy hjo se sdala snaja a czełaja hjo, hdyž šmój džešacž stów kroczel wot nich sdalenoj.“ Ale bē wón žaneho sajazy natšelił, mōžesche wón tež sa nim bēžecž, kaž był šam sajaz.

Ale runje won we tym, we cžimž ma cžłowjeł šwoju najwjetšcu mōž, we tym ma wón tež šwoje najwjetšche spytowanje a runje se wscheho teho nastanje jemu jeho najhōrsche njesbože. Nēhdy w nashymstym cžasu wołoko Mērczina chyzsche knjes Sahrodka nēhdže na hońtwu dojēcž. W šušodnej wšy bē hońtwu na kurwoty. Šewaschi pucž bē jemu trochu dołhi, duž wón šwojemu pohonczej praji: Šano, jēdž jeno pschezo přeti psches tele pola, na tajše waschne šo khētreho kručja pucza sminjemoj, a jēdž po tym tamle po kromje dele do doła. Bohoncž šwojej konjei scžeže, bōrsy bēchtaj tam pschi tej kromje. Ale na jene dobo šo jimaj jeju wōš šwōrczi, knjes chyzsche s njeho wustocžicž. To šo jemu tež poradži, ale nētkle žyly wōš na njeho padže a jemu pravu nohu wschu slemi. Ludžo bēchu hšchcže na poli, duž knjesa šašo do wosa šabžichu a tajšile šo wón nētkle se šwojej slemjenej nohu domoj wrōczi. To bē runje to šame lēto, jako ja t spowjedži džech. Wón je dyrbjal dołho na šwojim khoroložu ležecž a wjele wutracž. Šoha bē šo jemu njesbožownje slemiła.

Schēscž abo šydom njeđzelow bē nimo, a wón bē nimale wschōn wuhojeny, duž šebi šašo šwēri wudōńcž, dokełž nutška wō jstwyje wjazy žaneho mēra njemēšche, ale duzy se jstwy šo wón s nohu wo prób štorczi, šo wobšuze a šebi šwoju nohu s nowa slemi. Bosdžišcho je dyrbjal cžas šwojeho žiwjenja se šwojej podpjeru kłodžicž. Ale tajšale podpjera je nēkomužtuliz druhdy wjele wužitnišcha, šo s nej cžim lēpje do Božeho kralestwa dopšchidže, hacž hdy mēł wobej šwojej nohy cžitej a czerstwej.

(Potracžowanje.)

W Bonczanskej kerczmje.

Šo nēmskim wot D. M.

(Potracžowanje.)

„To dyrbju t šwojej hanibje wušnacž, šo šym tež pschezo tu myšl mēł, šo chzedža sozjaldemokratojo dželicž“, praji Kyczerjež Šan.

Schołta jemu na to wotmolwi: „Šo budže dželene, ludžo s myšlow njepušcžaja, ale ja mam nadžiju, šo scže pōsnali, šo s tym nicžo njeje.“

„Ale Bože dla, šcho dha to cži sozjaldemokratojo po prawom chzedža?“ šo bur Schlenkar woprašcha.

„To chzu wam prajicž a hdyž to abo druge hnydom njetrošymicže, mōžecže hubu wocžinicž a šo woprašcžecž. Sozjaldemokratojo chzedža, šo by wužit teho, šchož naroscže abo šo nadžēła, wjazy wobšedžerjej polow abo fabrikow nješkušcał, ale šo ma to statej škušecž. To jara mudrije kliczi. Ša chzu to hšchcže ja šcho roskładowacž.“

Mašch knjes a my škoro wschitzu mamy šwoje kēže, hrōdže, rolu a štot; s Božim žohnowanjom nam, hdyž dželamy, bērnny, rēpn, žita narostu. Mašchi rjemješknizy, kowar, šchetw, tyšer, wojnač, maju šwoju dželarnju a šwōj dželanski grat; w Nowej Wšy je zokorowa fabrika, kotraž towarštwu škušcha. Nētk cži sozjaldemokratojo praja: Šola a šchož na nej naroscže, wjazy baronej a buram nješkušcha, ani twarjenja; rjemješknitam wjazy jich grat a dželarnja, tamnemu towarštwu wjazy fabrika s mašchinami a nadželanym zokorom nješkušcha, ale to wschitko dyrbi statej, wschitkim hromadže škušecž, kaž železnizy, pōst, nēkotre podkoplki. Mašch baron potom njeby wjazy 1000 jutrow pola mēł, ani štotu, ani hroda, ani my burjo wjazy to šwoje, ani kēžkarjo šwojeje kēžti, ani kōrza pola, ani dželanskeho grata. To wschitko by statej škušchał.“

„To šo mi tał wulotna myšl šdo, šo šapschijecž njemōžu, tajše to budže a kał budže to mōžno!“ jedyn sawoła.

„To mašch prawo“, jemu Schołta wotmolwi, „to tež žadyn cžłowjeł šapschijecž njemōže. My šmy cžas žiwjenja w tej myšli živi byli, šo je rola našcha a šo mōžemy na nej dželacž šchož chzemny a šo šu žne našche kaž tež štot, šo mōžemy wscho pschēdacž, jeli šo nam špodoba. Nētko dyrbjalo na doho rēlacž: Ty jow

nicžo wjazy prajicž nimasch. To stat wschitko spōžera. My, kotřiz my dženska nēschto mamy a to šwoje mjenujemy, njedyrbjeli nicžo wjazy mēcz.“

„Abu my bychmy wschitko mēli“, Wicžasež Šandrij praji.

„Nō, moje dla“, Schołta wotmolwi, „to bychmy tež nēschto prawo mēli. Abu Šandrijo, tebi drje je wutroba s radošcžu pōšlakowala, jako po železnizy s Barłina šo wješesche a šebi pschi tym myšlesche: Wot teje železnizy je tšyžycžimilijonstki džel twōj; pschetož na 30 milionow ma Pruska wobydlerjom, ty šy jedyn s nich a pruskemu statej tola železniza škušcha. Šraj, Šandrijo, nješy šebi tał myšlił, nješy šo pschi tej myšli wutrobnje šwješelił?“

Šandrij nicžo prajicž njemōžesche. Na tajku myšl hšchcže pschischol njebē. Bonczenjo pał šo s žylej šchiju šmējachu, šo bē Schołta Barłinskeho mlōdeho knjesa tał wotmjedł.

„Ale nej wērnō“, Schołta dale rēcžesche, „to šo wam wutroba šmēje, hdyž njeđzelu popōdnju s macžerku na wasche pola džecže a widžicže, kajša pschēnza steji a kał rēpa roscže a mōžecže potom prajicž: „Maczi, to je našche, Bōh luby Knjes šašo derje s nami cžini; tu nam žadyn cžłowjeł nicžo prajicž nima“, abo hdyž mōžecže bohate žne domoj šwōšycž a šebi pōdla prajicž: To šašo rjany pienješ pschinješe, šo mōžemy nēschto dołha wotplacžicž.“

„Ty mašch prawo“, Kyczer šapocža, „pravu radošcž mōže cžłowjeł jeno nad šwojim wobšedženštwom mēcz; nad železnizy, kž telko milionam škušcha, šo wješelicž njemōžu. Šdyž chzedža nam sozjaldemokratojo radošcž nad našchim dworom, nad našchej rolu a nad našchim štotom wsacž, njech mi ju se šchije wōšmu.“

„To je moja myšl“, mišchr kowar džesche, „ale Schołta, kał dha chzedža sozjaldemokratojo to wumjesčž? To šo mi nješda tał lohke byčž; pschi tym smējemy tež my šłowcžto šobu porēcžecž.“

„Tež wo tym chzu tebi powjedacž; sozjaldemokratojo praja, šo chzedža spytacž, hacž to s mērom njepōndže. Šdyž budže hałle wjetšchi džel šejmskich šapōšlanžow w Barłinje sozjaldemokratistich, potom ma šo w šejmje wobšamknycž: Wschitko statej škušcha, kēže, hrōdže, brōžnje, pola, štot, dželanski grat, mašchiny atd.“

„Ale šcho dha budže s mojej kowarnju?“ šo mišchr kowar woprašcha.

„Ša šym tebi tola prajil, ta šo tebi se wschitkim dželanskim gratoru a se šahrodu přecž wōsmje a ty pschi tym šłowcžta pišnyčž nješmēšch.“

„Brēnjemu“, sawoła mišchr kowar, „kž mi to praji a chze mje s mojeje kowarnje wuhnacž, w kotrež štaj mōj džēd a nan byłoj, temu koscže rošbiju“. Pschi tym na blido dyrbi, šo šchleřny šchžerčžachu.

„A moje burške kublo chzedža mi wsacž?“ šo bur Schlenkar naštrōžany prašchesche; wón mēšesche rjane burške kublo hortach wo wšy blisko pola žyřkwje.

„To šo wē, Šhorla“, jemu Schołta wotmolwi, „to tebi nicžo pomhacž njebudže, hdyž sozjaldemokratojo mōž do rukow doštanu, potom wjazy njerēła: bur Schlenkar w Bonczach, ale potom wjazy njepłacžišch hacž Pētr w kłodobinej kēži.“

„Přjedy hacž ja s mojeho statoka pōńdu“, Schlenkar napšchēcžiw, „mōžecže haru w Bonczach škušecž, kajšejž tu ša tawšynt lēt mēli nješcže. Runje šym ša 150 toleť drainerowacž dał a nētko dyrbjale te pienješy ša druhich přecž cžišnjene byčž, ja šym s mojej macžerku a s mojimi džēcžimi w mojim domje tał šbožowny a nētko chžyli cži kharlojo pschidž a mi to moje wsacž! Mišchrje kowarjo, mōj hromadže šejimoj, s tymi kharlemi budžemy hotowi. Šy škušchał, Šandrijo?“

„A my šmy tež pōdla“, bē se wschēch bokow škušecž, šo šo Šandrij kuš naštrōža.

„Šeno s mērom“, jim Schołta rēcžesche, „tał dalofo hšchcže nješšmy. Ale my drje scže tola wschitzu pōsnali, šo to tał s mērom njepōndže, sozjaldemokratistki stat sawjesčž. A hdy bychu dženska w Barłinje luczi sozjaldemokratojo w šejmje šedželi a šwoje wrōtnoseže wobšamkli, my šo tola njebychmy tał hje wscheho wobaranja s našcheho wobšedženštwu wuhnacž dali, to by wōjna w kraju nastala, pornjo kotrež njeby nēkajša wōjna s Ruskej nicžo było, w mēstach a wšach bychu šo ludžo hješ šobu morili a kōnzowali, šo by to hōrje było hacž w franžowškej revoluziji 1789. Psches morjo křwē a psches hory cželow dyrbjeli krocžicž t šažozenju sozjaldemokratistkeho stata. Přjedy hacž by to wschitko šarjadowane a napravjene było, by šo što lēt minylo. To je šeharňosež, hdyž sozjaldemokratojo ludži narēcža, šo to wscho s mērom pōndže:

Jenož krejpscheleca móža t mozy pschińcź, ale my so modlimy.
„Pšched tym swarnuj naś, luby njebjeski Wótceje!“
(Pofraczowanie.)

Wyšoki thěrłuscy Salomonowy w šerbškich thěrłuscyach.

22.

Staw 4, 7. 8.

Nětk žyle rjana šy, mje swješelujescy,
Wot wscheho smasanja šy wuczišczena,
Czim bohatscho b'džescy s hnadu napjelnjena,
Czim bóle šama šo sa šnadnu czujescy.

Bój dele wschať, njech hordoscy wscha šo lehnje,
Bój s Libanona šamšnej' wyškoscy;
Pucź s hory nastup t dołu ponižnoscy;
Šaj wutroba rad' wyšoko šo šbėhnje.

Šicź t horje marowej a wyruchowej,
To móžescy drje! Pšches czišche hluboscy;
Tu wjedže šhlódny pucźil ponižnoscy,
Tu s mikoscy šy kryta šbóžnikowej.

Štup dele se wschej' wyškoscy, budź mała!
Šlaj, hordoscy ženje pokoj nješacuje,
Ta jenož do daloka wuhluduje
A pschi tym šwoju nahoscy nješosnawa.

Wšcho honjenje po czešczi podczišcź šwėru,
Kaž džiwu law šej myšli na rubjenje,
Šso našyczeny nješacuje ženje,
Czi podušy wschu luboscy a wschu wėru.

Bój, šo cze moja hnada wobšbožuje,
Bój, pscheczelniža droha s Libanona
A te mni šhwataj wschať na šhlódne hona,
Tam horkach škajenje cze woczafuje.

Tam nješym ja. Šo twojim wušwolenju,
Ty njewjesta, cze pytam w czišchich dołach.
Duž pošluchaj a cziń po mojcich šłowach
A pschezo šmėjescy twojoh' nawoženju.

Mošhlad w našchim czašy.

Jeho Majestoscź thėžor je w tyhly dnjach na škotym kwašy weimaršeho wulkowójwody džěl brať, kotryž je šo po šwjatocžnym waschnju w Weimarje wotbymať. Potom je šo wón do Wina na wopyt awstriškeho thėžora podať, hdyž bu s najwysšchimi czešczeni pomitany. Šwjast němskeho thėžorstwa s awstriškim dostanje psches to nowu móž a wėstoscź.

Wulke jėchanje awstriškich a němskich offizėrow bjes Barlinom a Winom je czežke wopory na konjach žadať. 29 konjow je mormych. Šėcharjo šu se šbožom wscho pschewinyli. Wot němskich offizėrow je dobyť knjes s Reizenstein, kiž je jenož 71 hodžinow a 26 mjenščinow sa 84 mil daloki pucź trjebať. Tola by žadacź bylo, šo bychu knježa šwojim konjam hušczišcho wotpoczowacz dali. By tež bjes tajkeho pschewulkeho draczowanja widžecź bylo, šhtož wone šamoža.

Wopyt thoreho.

„Wy šcze wschitzy hromadže wobužni troštarjo!“ Šiob t šwojim tšjom pscheczelam praji, kotkiž jeho thoreho wopytachu. Czeho dla wobužni troštarjo? Njerėczachu woni rošomnje a nješesche to wschitko prawe, šhtož wo mudrosći a prawdosći Božej a wo cžłowškej šlabošći prajachu? Šaj, to wschať, ale jako tón šchtwórtly muž pschińdže, Elihu, Baracheelowy šyn, wón pytny, šhto je hač dotal pobrachowalo, pschetož wón rėczesche žyle hinať, mjenujy wo hnadže, hdyž praji, (Šiob 33, 23—24) šo jandžel, jedyn wot tych tawšynt, cžłowjesej šjewicź budže, kať dyrbi prawje cžinicź a budže jemu hnadny a budže prajicź: Wumóž jeho, šo wón dele nješadnje do jamy, pschetož ja šym wujednanje

namafať. — Wo tym czi přeni tšjo šłowcška prajili nješechu, pschetož woni temu thoremu mužej njerėczachu jako bychu teho runja hrėšchnizy byli, ale jako jeho šudnizy a nicžo wo hnadže njewjedžachu. — Na to pschińdže tón Knjes šam a rėczesche t Šiobej „s njewjedra“ a bu wschitko šepje.

Pšched šwojimi thėžnymi durjemi šedžesche starý Wicžas šwoju trubku kurjo pschihladowasche šo thowazemu šlónčžku. Wón šo šdasche wješely bycź, pschetož jeho woblicžo šo šwėczesche. Jako nimo džěch, wostach štejo, šo bych šłowcžko se starým porėczaj, pschetož wot njeho móžesche cžłowjet něšcto nawuřncź. Wón mi kasasche nutsšastupicź a pschi tym šo jeho pscheczelniwej woczzy tať šwėczeschej, šo šo woprašach: „Šcto wėšcze mi rjaneho powjedacź?“ Duž mi powjedasche:

„Ša bėch dženska popořdnju pola mojeho thoreho šušoda. Wy wėšcze, šo hižo dlėžiči czaš czeřpi. Jako tydženja pola njeho bu, móžesche hišcze stanycź a na štolžu šedžecź, s tym je nětk nimo. Wološcžow wschať nima, teho dla wėricź njecha, šo s nim t kónzej dže. Wón hač dotal nicžo do Božeho šłowa džeržaj njeje a kemschi ženje šchoť njeje. Ša šym hušto pola njeho pobyl, ale wón njeje ženje wo nicžim druhim thiba wo šwojej thorosći powjedať. Přjedy hač tam dženska popořdnju džěch, s hluboscy šwojeje wutroby t temu Knjesej šdychowach, šo cžyť hnadnje pomhač. Duž šacžuch, kať thudy a hubjeny tola šam šym a ničto šepiči hač mój thory šušod, dokeľž je wschitko luta hnada a šmilnoscy bje wscheje nascheje šašluzby a dostojnoscy. Ša šo jako hrėšchnit t temu thoremu šyžech a šamo wot šebje pschińdže, šo šapoczachmy wo wumřecžu powjedacź, a ja móžach jemu prajicź, kať wo tym myšlu, šo mamy kóždy džėn hotowi bycź a šo šo pschezo modlu:

„D Knježe, daj psches Šhryšta krej,
Šo šo mnu w šmjerczi derje štej!“

a šo mam wobraš psched woczomaj, kať by nan do šwojich thėžnych durjow šo štupit a šawoťať: „Džėczi, pójcze nuts, hewať budže pošdže a cžma!“ Tať — jemu prajach — šteji našch njebjeski Wótž w njebjeskich durjach a naš woľa, šo bychmy pschischli, a našch Knjes Šesuf nam šwoju ruku podawa, šo by nam nuts pomhať, šo njebychmy psches próh padnyli kať maťe džėczi. — Wbohi thory czišche pošluchasche, hlomu pošhili a šwojej ruzy štyřny. Ššłowo jeho hrėšchneho šobubratra dobre měřtna namafa; a jako woteńdžech, mi ruku tšócžesche a mje wutrobnje prošesche, šo cžyť tola bóršy pschińcź. — To je mje tať wješeleho šcžiniko a teho dla šo praschescze, šcto rjaneho a dobrego wėm. Nětk tu šedžu a ša šlónčžkom hladam a šebi myšlu: Nětk tón Knjes šam pschińdže a s wobohim Šiobom, šnana „s njewjedra“ porėczi a potom budže wschitko derje! — „To daj Bóh!“ wotmolwich a czišche domoj džěch.

Š Egiptowškeje woľach mojeho šyna. Šof. 11, 1.

Džiwne pucze Bože — šcto je šapschimnje! Jako Šatub do Egiptowškeje czehnjesche, šo šdasche, kať by nimo bylo se šlubjenjemi, wótžam dathmi, kiž wo Šanaanje rėczachu. Kať dha móžesche šo maťy israelski lud w Egiptowškej šdžeržecź? A tola! — Jako bu Šrael w Egiptowškej wulki lud a wuczahny, šo šdasche, kať bychu tuczi ludžo najmjenje thmani byli, Bože myšle wo cžłowškim šbožu wumjescź. We wotrocžkowštwje bėchu šabylti šwobodnoscy šebi wažicź. Woni mějachu šwobodnoscy a šamostatnoscy pod Božim wodženjom ša pschedroho kupjenej, hdyž dyrbjachu ša to hornzy mjaša w Egiptowškej wopušcžicź. Woni bėchu měřti, njepošluchny, thabłazy lud. A tola — jako to džėcžatko Šesuf psched džiwym Šerodaschom s wótžneho kraja czeřncź dyrbjesche, šcto šu tehdom wutroby tych šacžuli, kiž bėchu w nim krala šwojeho luda pošnali? Šso šdasche, kať by wschitko nimo bylo. A tola!

„Pomhaj Bóh“ je wot nětka niz jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wschěch pschedawarňjach „Šerb. Nowin“ na wšach a w Budyščinje dostacź. Na šchtwórcź lėta płaczi wón 40 np., jenotliwe cžiška šo po 4 np. pschedawaju.